

CUPRINS

Prolog	011
Capitolul 1. Foame	019
Capitolul 2. Visând	043
Capitolul 3. Fără țară	077
Capitolul 4. Găsit	106
Capitolul 5. America	147
Capitolul 6. Singurătate	187
Capitolul 7. Speranță	210
Capitolul 8. Reuniți	237
Capitolul 9. Fioros	257
Capitolul 10. Star	290
Capitolul 11. Pierdere	320
Capitolul 12. Identitate	339
Capitolul 13. Ciudățenia	355
Capitolul 14. MVP	379
Capitolul 15. Acasă	400
Epilog	415
Mulțumiri	429
Note	433

Prolog

Giannis Antetokounmpo și familia lui nu aveau prea mult timp la dispoziție. La apusul soarelui trebuiau să elibereze apartamentul. Nu reușiseră să plătească chiria. Din nou. Erau evacuați.

Din nou.

Proprietarul din Sepolia, Atena, unde locuiau Giannis și familia lui, năvălise deja în apartament, spunându-le că poate mai aveau o zi, poate două, să plece. Dar, de data aceasta, familia nu avea noroc.

Veronica, mama lui Giannis, le-a spus lui și fraților săi să-și împacheteze lucrurile. Thanasis, cel mai mare dintre cei patru, Giannis, Kostas și Alex, cel mai mic, nu au pus nicio întrebare. Nu voiau să contribuie și ei la povară. Așa că au dat aprobator din cap, au tăcut și și-au adunat hainele.

Dar, după ce și-au împachetat toate lucrurile, Giannis și frații lui s-au privit unul pe celălalt, uitându-se la frigiderul masiv din bucătărie, fiecare gândindu-se: ce vom face cu ăsta? Charles, tatăl lor, s-a uitat în jur, încercând să găsească ceva cu care să poată urni din loc frigiderul.

Apoi Kostas, care avea nouă ani la acea vreme, a văzut un skateboard mic. „Hai să-l punem pe skateboard!” a strigat el. Giannis, în vârstă de doisprezece ani, și tatăl său s-au privit nedumeriți. Ce altă opțiune aveau? „Hai să încercăm”, a spus Charles. Cei trei au reușit să urce frigiderul pe skateboard.

Părea ceva imposibil, acest frigider uriaș pe un skateboard mic.

Arăta ridicol.

Dar Giannis a ținut de o parte, în timp ce Kostas și Charles de cealaltă, și au scos frigiderul afară din casă.

La doisprezece ani, Giannis era deja obișnuit să se mute. Nu știa ce avea să se întâmple în continuare. Tot ce știa era că nu putea să arate frică. Nu putea să plângă. Frații lui mai mici depindeau de el, se uitau la el. „Venea la noi și ne explica de ce plecăm”, își amintește Kostas. Giannis era calm, dar ferm, când vorbea, chiar dacă și el era doar un copil. Când le spunea fraților săi că totul avea să fie bine, îl credeau.

Când au început să împingă frigiderul pe drum, Giannis îi liniștea că nu avea să cadă. Aveau de parcurs aproximativ o milă, deoarece urmau să stea la un prieten, până când își vor fi dat seama unde să locuiască în continuare.

Au continuat să țină de frigider, rugându-se să nu se răstoarne. Nu le păsa cine îi vedea. Cine îi judeca. Au împins și au împins, în timp ce soarele fierbinte le bătea în spate. Frigiderul se clătina, amenințând să se răstoarne pe trotuarul îngust, mai ales când skateboardul trecea peste bucăți de pavaj sărite din trotuarul denivelat.

Au răsuflat ușurați când au ajuns la casa prietenului lor. Simțeau durere în brațe, mâinile le erau amortite. Cerul era întunecat. Așteptând în lift, cu frigiderul lângă ei, nu le venea să creadă că acel skateboard mic rezistase.

Veronica își amintește de acele nopți în Grecia. Își amintește de incertitudinea pe care o simțea, de forța pe care trebuia să o proiecteze. Băieții ei nu puteau să știe că era îngrijorată. Speriată. Niciodată nu se comporta așa. Uneori pleca de-acasă la 11 noaptea, ca să meargă în locuri din afara Atenei unde vindea mărunțișuri pe stradă ca să procure banii cu care să-și hrănească copiii. Știa că trebuia să le asigure copiilor ei traiul zilnic.

„Faci ceea ce trebuie ca să supraviețuiești. Dacă ai copii, trebuie să supraviețuiești”, spune Veronica, cunoscută de

prietenii ei ca Vera. Ea și Charles au emigrat din Lagos, Nigeria, în Grecia, în 1991, în căutarea unei vieți mai bune.

Își ține strâns o brățară albă pe care o poartă în fiecare zi și pe care scrie „Dumnezeu este aici”. „Dumnezeu este bun”, spune ea. „Trebuie să fii puternic și să nu-ți pierzi niciodată încrederea.” Crede că datorită bunăvoinței lui Dumnezeu a ajuns acum împreună cu Giannis în conacul de aproape trei mii de metri pătrați,² pe care îl împarte cu el, Alex și iubita lui Giannis, Mariah Riddlesprigger, în River Hills, o comunitate instărită din apropierea orașului Milwaukee.

Fiul ei, acum o vedetă NBA cu înălțimea de doi metri și zece centimetri și unul dintre cei mai buni jucători de baschet din lume, câștigă milioane de dolari. Ceva ce părea de neimaginat în Sepolia, când Veronica, Charles, Giannis și frații săi se îmbrăceau în cele mai bune ținute de duminică, purtând haine la mână a doua curățate și zâmbeau larg când se întâlneau cu potențialii proprietari, încercând să-i păcălească să creadă că erau bine din punct de vedere financiar. *Demi*.

Veronica nu va uita niciodată cum s-a simțit. „Nu te schimbi, pentru că știi că unii oameni încă nu se descurcă singuri. Nu faci un pas mai sus”,³ spune Veronica. „Suntem încă ceea ce suntem.”

Ploaia cade⁴ pe copacii subțiri care înconjoară casa din cărămidă a familiei din Milwaukee. Crengile înalte formează un baldachin deasupra unei alei înguste care duce la ușa din față. Zona este liniștită. Tihnită. Un cuplu în vârstă⁵ se ține de mână în timp ce își plimbă shih tzu-ul pe mijlocul drumului.

Mariah deschide ușa⁶ în această zi cu umiditate ridicată din iunie 2019. Mila, cățelușa goldendoodle a familiei, sare în sus și-n jos, aproape aterizând afară pe covorașul auriu care conține un A negru uriaș în centru. „Mila vrea doar să te salute”,⁷ spune Mariah. Înăuntru este o plăcuță⁸ pe care scrie „Familie” cu litere cursive, precum și un panou care afișează „Transformă-ți grijile în rugăciune”.

Alex este jos în subsol⁶, așezat pe o canapea în fața a patru televizoare cu ecran plat. Mai sunt acolo o masă de biliard, una de air hockey, foosball și una de tenis de masă. O mașină de făcut popcorn și mingi de baschet și trofee împrăștiate. Mai sunt cutii care încă au rămas nedesfăcute, pentru că s-au mutat aici cu doar câteva luni în urmă. Obișnuiau să locuiască în centrul orașului, lângă Fiserv Forum, unde joacă Bucks. S-au mutat de cinci ori⁷ de când au venit în SUA, în 2013, când Giannis a fost selectat cu opțiunea a cincisprezecea de către Bucks.

Multe s-au schimbat. Giannis immortalizează⁸ fiecare schimbare prin fotografii înrămate în rame negre. Are o ediție din 2013 cu titlul „Visul American”⁹ dintr-o revistă grecească. „Vezi asta în spătarele fiecărui scaun” al curselor aeriene spre și din Grecia”, spune Alex zâmbind. Mai este acolo coperta Esquire și coperta Sports Illustrated. De asemenea, o imagine a terenului în aer liber din Grecia, unde obișnuiau să joace frații familiei. „Este un prilej de amintire”¹⁰: de acolo am pornit”, spune Alex.

Pe atunci, când abia aveau ce mânca, Charles rezista fără să mănânce o zi sau două, dacă era nevoie, pentru ca familia să se descurce. „Trebuie să profităm la maximum de ziua de azi”, le spunea Charles adesea băieților lui. „Ziua de mâine nu este garantată.”

Giannis a văzut cum tatăl lui se sacrifică, așa că a început să se sacrifice și el. Giannis căuta disperat unul sau doi euro pentru un iaurt sau un croissant, se prefăcea că a mâncat și le dădea mâncarea fraților lui mai mici. Mergea la culcare cu stomacul gol, încercând să uite că îi era foame, dar mulțumit că își ajută familia.

Au fost evacuați de mai multe ori decât își pot aminti. „De multe ori”, spune Alex, încercând să-și amintească un număr, apoi repetă: „De multe ori”. Kostas își amintește clar de trei momente, apoi „de câteva ori înainte de asta” mai vag. Anii se amestecă, se întrepătrund, se sparg în amintiri unde doar *sentimentul* rămâne.

Alex își amintește sentimentul de panică, de timp care se comprima, când proprietarul venea grăbit în locuința lor, strigându-le să plece. Își amintește certurile, discuțiile aprinse despre plăți, cu părinții rugându-se: „Avem nevoie doar de mai mult timp. Vă rugăm. Doar puțin mai mult timp“.

Giannis se gândește adesea la acele zile, acum că nu va mai trebui niciodată să se îngrijoreze cu privire la găsirea unui adăpost sau a hranei.

Și nici Alex.

Giannis este foarte conștient de faptul că Alex, trăind în America și frecventând o școală privată, a crescut într-un mediu foarte diferit de cel pe care l-a experimentat el la aceeași vârstă. „Este greu să fii motivat, când ai totul. Când viața ta este bună“, spune Giannis. „Eu nu am avut de ales. *Trebuia* să fiu motivat.“

Ideea încă e în mintea lui Giannis: *să nu ai*. Să te muți. Să te sacrifici. Poate că va fi mereu.

„Ceea ce îl mobilizează atât de mult pe Giannis este faptul că se teme că în orice moment cineva ar putea să îi ia totul“, spune Josh Oppenheimer, antrenor asistent la Bucks și prieten apropiat. „Și cred că de aceea muncește atât de mult.“

Acest lucru este evident când Giannis stă pe terenul din baza de antrenament din centrul orașului Milwaukee în această după-amiază de iunie. Ochii lui devin mai mici. Nu zâmbește. Rareori o face când este aici. Abordează baschetul ca și cum încă ar fi copilul din Sepolia, agitănd ochelari de soare în aer pe stradă, sperând că cineva îi va cumpăra de la el.

Așa că nu se odihnește niciodată. Nu ia pauze. Trebuie să i se spună să ia pauze, trebuie să fie scos din sală. Se comportă ca și cum ar fi la un pas de a fi dat afară din echipă după o evoluție slabă.

„Etica noastră de muncă vine din lucrurile prin care am trecut“, spune Giannis. De aceea nu poate să tolereze modul

lipsit de energie în care Alex, pe atunci în vârstă de șaptesprezece ani și unul dintre cei mai buni jucători din zonă, se antrena într-o după-amiază. Alex poartă o brățară pe care scrie „Dumnezeu este aici”¹⁵, identică cu cea a mamei sale; o consideră sacră pentru că ea a binecuvântat-o cu apă sfințită și s-a rugat cu ea. El aleargă, nu sprintează, așa cum ar prefera Giannis.

Alex începe să dribleze. Picioarele lui devin foarfeci¹⁶ în timp ce mingea trece printre ele, arătându-și anvergura brațelor de doi metri și douăzeci și doi de centimetri. Are un metru optzeci și nouă și este îndemânat. Face asta în viteză. Probabil pentru că știe că Giannis îl urmărește.

Vrea să-l impresioneze¹⁷ pe Giannis, iar Giannis, la rândul său, vede în el o versiune mai tânără a lui. O versiune mai suplă din punct de vedere fizic. Alex se îndreaptă spre coș de la linia de trei puncte și așază mingea cu blândețe în coș. Prea blând. Umerii lui Giannis se încordează. Trăiește un sentiment de urgență. Este întotdeauna prezent acolo când îl privește pe Alex, cel pe care îl îngrijește, îl protejează și îl îndrumă, aproape ca un tată. „Mă simt mai stresat¹⁸ când îl văd pe Alex jucând într-un meci de liceu, decât când joc în finala Conferinței de Est”, spune Giannis, înclinându-și capul, urmărind traiectoria următoarei aruncări a lui Alex.

Când cei doi sunt împreună, terenul este ca un cocon¹⁹. Un loc doar pentru ei. Un loc în care nu trebuie să se gândească la durere, presiune, bani sau eșec.

Doar avem nevoie de mai mult timp.

Când Giannis vorbește cu Alex²⁰, de cele mai multe ori în greacă, este direct, dar empatic. Intens, dar cald. Sigur de planul pe care l-a creat pentru frații săi încă de când locuiau în Sepolia. Giannis îl asigură pe Alex că, dacă muncește din greu, dacă dă totul, poate să ajungă în NBA, așa cum au făcut și Thanasis (Bucks) și Kostas (Lakers). Și nu doar să ajungă acolo, ci să devină o vedetă. „Sunt sigur că Alex²¹ poate să fie mai bun decât mine”, spune Giannis.

Să aibă toți frații în NBA este cea mai mare motivație pentru Giannis, pe lângă câștigarea unui campionat NBA pentru Milwaukee și a unei medalii de aur pentru echipa națională a Greciei. „E o nebunie. Pare un vis”, spune Kostas, având în vedere că acum un deceniu, spune el, „nici măcar nu jucam baschet”.

Giannis încearcă să-i învețe pe toți frații lui, dar în special pe Alex, despre disciplină și concentrare - să nu se lase distrași de nimeni sau nimic din afara coconului. „Doar *eu*”,²² spune Giannis, arătând spre pieptul său, „și *tu*”. Arată spre pieptul lui Alex. „Nimeni altcineva. Doar *eu* și *tu*.”

Îi amintește adesea lui Alex de locurile prin care au fost împreună. De acele nopți grele. De acele nopți pline de incertitudine. Giannis îi spune lui Alex cum este să joci în fața a douăzeci de mii de oameni care îți strigă insulte, încercând să-ți pătrundă în minte: știe că fratele său s-ar putea să se confrunte curând cu același lucru.

„Blochează toate prostiile astea!”²³ spune Giannis. „Suntem doar *tu* și cu *mine*.”

Alex dă din cap aprobator. Știe că fratele său are intenții sincere. Nimeni nu-l provoacă pe Alex mai mult decât Giannis. Nimeni nu strigă mai tare pentru Alex decât Giannis. „Doar ai încredere în mine”²⁴, îi spune adesea Giannis. „Am fost în locul tău. *Te descurci*.”

Timul petrecut împreună funcționează și în beneficiul lui Giannis. După ce își incheie antrenamentul, laturile dure²⁵ ale lui Giannis devin mai sensibile. Cei doi râd mult. Au același râs zgomotos și molipsitor²⁶ - de genul celui care începe din burtă și se termină în lacrimi.

Uneori Giannis se uită la Alex și radiază²⁷. Plin de mândrie, plin de iubire. Și frică. Vrea să-l protejeze pe Alex de lucrurile prin care a trecut. Lista e lungă. Vrea ca Alex să înțeleagă²⁸ că va eșua uneori, dar trebuie să meargă mereu mai departe.

Vrea să-l învețe să nu-i pese de ceea ce cred ceilalți. Să-și aleagă prietenii cu grijă. Să evite rețelele sociale. Să aibă grijă de corpul lui. Să bea mai multă apă, mai puțin Gatorade cu aromă de lămâie și lime. Să fie solid din punct de vedere tehnic. Să plângă când are nevoie. Să respecte jocul. Să se respecte pe sine. Să o susțină mereu pe mama lor - întotdeauna.

Capitolul 1

Foame

Giannis avea șase ani¹⁹ când a început să vândă obiecte pe stradă pentru a-și ajuta familia. Mergea împreună cu Thanasis și cu mama lui. Găseau lucruri ieftine, poate de unu sau doi euro²⁰, în cartierele sărace și apoi le vindeau mai scump, poate cu trei sau patru euro, în cartiere mai bune, cele din suburbii.

Mergeau pe plaje, în special cele de lux, cum ar fi Plaja Alimos, pentru a-și vinde marfa, sperând că vizitatorii bogați aveau să cumpere ceva. Giannis o ținea de mână pe Veronica, fluturând un obiect în aer, sperând că obrații lui dolofani și zâmbetul său mare, dulce și cald urmau să impresioneze pe cineva.

La început, Giannis nu înțelegea ce făceau. Nu înțelegea ce se întâmpla cu adevărat. Cât de puternic sufereau. Dar știa că lucrurile nu erau în regulă. Știa că îi era foame. Vedea cămara lor, frigiderul lor, goale. Uneori se făcea târziu în noapte și nu vindeau suficient pentru a avea o masă. Înțelegea că să fii acolo, să convingi pe cineva să cumpere ceva de la ei, însemna să mănânci sau să nu mănânci. Să supraviețuiești sau nu.

Și vedea cum mama lui nu se dădea bătută, nu își lăsa niciodată bărbia să cadă. Își păstra credința chiar și atunci când simțea că nu mai putea continua. Chiar și când părea imposibil să-și hrănească băieții și soțul. „Dumnezeu este bun“, le amintea mereu. Vindea orice putea găsi: ochelari de soare, DVD-uri, genți contrafăcute, ceasuri, jucării, haine, produse de machiaj. „Orice“, spune Veronica.

După ce s-a născut micuțul Alex, Veronica pleca mai aproape de casă, trezindu-se devreme pentru a merge la Piața Laikh din Sepolia, miercurea. Laikh era o piață în aer liber, în centrul orașului, cu multe standuri. Avea de toate: produse, ierbururi, ceai, iaurt. Migranții vindeau mărunțișuri pe margine, de multe ori fără să aibă permise legale pentru a vinde acolo.

În anii care au urmat, Veronica a călătorit tot mai departe pentru a-și vinde mărfurile. Nu voia să-l lase pe Alex pentru perioade lungi de timp, așa că el a devenit însoțitorul ei de încredere. „Am călătorit în afara Atenei, am călătorit și timp de trei zile”, spune Veronica. „Nu puteam fi singură. Acesta este copilul meu.”

Veronica nu-și dorea viața asta, să stea la colțul străzii cu orele. Dar opțiunile ei erau limitate. Ca migrantă de culoare, îi era greu să găsească alte locuri de muncă stabile, mai ales în anii de după criza financiară din 2008. A fost cea mai gravă recesiune economică de la Marea Criză Economică din 1930. Băncile au dat faliment. Acțiunile s-au prăbușit. Europa a intrat într-o recesiune profundă.

Locurile de muncă, în special cele pe care Charles și Veronica și alți migranți le căutau, erau rare. Nici măcar cetățenii greci nu găseau de lucru. Aproximativ 21,5 milioane de cetățeni ai Uniunii Europene¹¹ erau fără locuri de muncă, iar aproape două cincimi dintre tinerii greci erau șomeri¹². Mulți și-au pierdut casele sau membri ai familiei din cauza bolilor și nu și-au putut permite cheltuielile medicale, cu atât mai puțin chiria în cartierele deja aglomerate.

Era destul de greu pentru cetățenii greci albi să supraviețuiască, dar pentru o femeie migrantă din Nigeria? Era dificil dincolo de măsură. Deși își creștea copiii în Grecia, trăia în Grecia și mergea la biserică în Grecia, nu era considerată grecoaică. Pentru mulți greci, ea era pur și simplu o femeie de culoare care creștea copii de culoare. Nu îi respectau vechimea în muncă sau calificările din Nigeria.

„Când eram în Nigeria, am fost secretară, am lucrat la birou. Am lucrat în locuri foarte mari, dar când ajungi în Grecia, nu te recunosc”, spune Veronica. „Nu vor să facă asta.”

La începutul lui 1991, Charles și Veronica locuiau în Lagos, Nigeria, împreună cu fiul lor cel mai mare, Francis, născut în 1988. Începeau să-și dea seama încotro s-o apuce. Ce să facă. Țara devenea tot mai instabilă cu fiecare zi. Nigeria trecuse prin șase lovituri de stat și trei asasinat prezidențiale¹³ de la câștigarea independenței, în 1960, precum și prin războiul civil nigerian din 1967-1970, cunoscut și sub numele de războiul Biafra, care a provocat un bilanț de decese evaluat între unu și trei milioane de oameni.¹⁴

Economia nigeriană se prăbușise până la sfârșitul anilor 1980. Țara se mândrea cu rezervele de petrol, acesta reprezentând 95%¹⁵ din exporturile Nigeriei. Dar, când prețurile energiei și veniturile din petrol au scăzut, țara s-a trezit cu o datorie externă de 21 de miliarde de dolari¹⁶. Iar, când generalul Ibrahim Babangida a preluat puterea printr-o lovitură de stat, în 1985, Nigeria era, așa cum spunea un raport al Ministerului Finanțelor de atunci, „pe punctul de a intra în faliment extern”¹⁷.

Charles, din tribul Yoruba¹⁸, și Veronica, din tribul Igbo, se simțeau din ce în ce mai nesiguri cu privire la viitorul lor acolo. Părea imposibil să găsească de lucru. Veronica a îndrăgit mereu cântecul și chiar a fost în cor pentru un album înregistrat în Nigeria¹⁹, cântând melodii tradiționale, dintre care câteva în engleză. Îi plăceau Whitney Houston, Celine Dion și muzica reggae²⁰, dar părea că nu existau prea multe oportunități în Nigeria. Charles era un jucător de fotbal talentat care juca la nivel profesionist în Nigeria. Era dotat din naștere cu o viteză bună, era athletic și puternic din punct de vedere mintal, dar oportunitățile în sport erau, de asemenea, în scădere.

Era greu să privești spre necunoscut. Să contempli plecarea într-un loc în care niciunul nu cunoștea pe nimeni. Nu știau

la ce să se aștepte. Nigeria era acasă pentru ei. Dar în vara lui 1991 și-au luat inima-n dinți, plecând spre Germania. Francis a rămas în Nigeria, în grija bunicii.

Charles avea ocazia să joace fotbal profesionist în Germania și cei doi credeau că aveau să rămână acolo. Grecia nu făcea parte din planul inițial. Dar, după ce au ajuns în Germania, Charles a suferit o accidentare care i-a încheiat cariera. Nu credeau că - în condițiile astea - ar fi existat vreo oportunitate să rămână, fiind doi migranți de culoare, așa că s-au mutat din nou.

Din nou.

Au decis să meargă în Grecia, o destinație prin care mulți migranți, fie treceau pentru destinații mai prospere din Europa, fie rămâneau în speranța că ar fi obținut un azil. Acolo, în Sepolia, un oraș la nord de centrul Atenei, în 1992, Veronica l-a născut pe Thanasis, al cărui nume complet este Athanasios. Numele lui Thanasis a fost inspirat de dragostea lui Charles pentru cuvântul grecesc care înseamnă nemurire⁴¹: Athanasia (αθανασία). Giannis s-a născut în 1994, Kostas (Konstantinos) în 1997 și Alex (Alexandros) în 2001. Patru copii de culoare într-o țară predominant albă.

„Am fost întotdeauna niște străini”, spune Alex.

Veronica și Charles le-au dat copiilor lor prenume grecești, ca să-i ajute să se integreze în țara adoptivă, având în vedere că erau, la fel ca părinții lor, considerați imigranți ilegali.⁴² Spre deosebire de America, în Grecia nu există cetățenie prin naștere; faptul că te naști acolo nu conferă automat cetățenie.

Dar semnificația numelui lor african a rămas ceva de păstrat cu mult drag: Adetokunbo înseamnă „coroana care a venit din mările îndepărtate” în limba yoruba a lui Charles (ade înseamnă „rege”)⁴³. Numele mijlociu al lui Giannis, Ugo, înseamnă „coroana lui Dumnezeu” în limba igbo a Veronicăi⁴⁴.

Sepolia era un loc aglomerat și plin de viață, ocupat în mare parte de imigranți. Nu doar imigranți africani, ci și albanezi,

pakistanezi, afgani sau din Bangladesh - toți încercând să găsească adăpost, să găsească un loc de muncă. La fel ca Charles și Veronica, mulți au emigrat în speranța unui nou început. Curând au descoperit că există puține oportunități pentru a obține asta.

„Rămâneau acolo pentru chiriile mici”, spune Notis A. Mitarachi, ministrul grec al migrației și azilului, „și pentru că își puteau exercita meseria - majoritatea fiind comercianți ambulanti - în aceeași zonă și pe străzile din jur”.

Cartierul dens era plin de clădiri de apartamente de mică înălțime, unele cu cinci sau șase etaje, cu balcoane deschise la fiecare etaj. Linia de metrou 1 (trenul „electric” sau *ilektriko*) trecea printr-un canal deschis, cu pereți de piatră, la un nivel sub trotuarul adiacent.

Erau multe cafenele mici și magazine de cafea, dar mai puține spații verzi și terenuri de sport, decât în alte zone ale capitalei. Parcările erau puține, mai ales pentru mașinile mai mari, deoarece zona era dens populată. Găsirea unei locuințe era o treabă complicată fără acte de cetățenie, deoarece aveai nevoie de înregistrare fiscală, care era disponibilă doar celor cu statut legal sau celor care solicitau azil. Dar totul era la distanță de mers pe jos, așa cum își amintește Alex. „Toată lumea cunoștea pe toată lumea”, spune el. „Toată lumea era aproape.”

Veronica lucra în principal ca babysitter și femeie de serviciu. La un moment dat a lucrat ca femeie de serviciu la stația de tren din Sepolia. Venea acasă înțepenită, obosită. Dar rămânea optimistă. A continuat să muncească. „Depinde de mine. Eu sunt mama”, spune Veronica. „Le voi da copiilor mei totul. Trebuie să muncesc.”

Charles devenise un fel de om bun la toate, a lucrat și ca electrician⁴⁵. Alex își amintește că lucra ca valet de parcare la un moment dat, luptându-se constant cu perioade de șomaj.

Giannis vedea cum părinții lui trăgeau de ei după o zi lungă de muncă, încercând să-și mascheze durerea. „Îi vedeam

cum munceau în fiecare zi ca să ne întrețină”, spune Giannis. Îl privea pe tatăl lui așezându-se la masă, fără să mănânce. Încercând să zâmbească în tot acest timp. Charles le spunea întotdeauna copiilor: „Nu vă faceți griji pentru mine. Nu mănânc. Trebuie să mă asigur că copiii mei au ce să mănânce”.⁴⁴

Și apoi li se spunea că trebuiau să plece. Își adunau din nou lucrurile. Mergeau în alt loc, la fel de înghesuit. De obicei, aveau suficienți bani doar cât să mențină luminile aprinse, dar uneori familia era forțată să facă alegeri dificile.

„Giannis mi-a spus că mama lui a trebuit să-și vândă verigheta doar ca să le poată oferi mâncare”, spune Michael Carter-Williams, prieten apropiat și fost coechipier la Bucks între 2015 și 2016. „Chiar a pornit de la zero.”

Giannis a învățat să fie un vânzător stradal convingător. Știa cum să fie fermecător - cum să facă oamenii să-l placă, să cumpere ceva de la el. A învățat asta de la mama lui. La început, Veronica nu voia să-l ia cu ea, dar el insistă: „Nu, vin cu tine”.⁴⁵

Era încăpățânat, convingând oamenii că aveau nevoie de lucruri pe care nu le considerau esențiale. Punea întrebări mereu și mereu. Credea că era cel mai bun vânzător din familie, desigur, cu excepția mamei lui. Nu renunța, bombardând potențialii cumpărători cu întrebări.⁴⁶

„Vrei acest pahar?”, spunea el.⁴⁷

„Nu”.

„Ah, sunt foarte frumoase; o să te ajute să faci *asta*.”⁴⁸

„Ah, nu. Suntem bine”.

„Dar de ce?”⁴⁹

Era perseverent, refuzând să accepte un „nu” ca răspuns. Nu avea de ales. Familia lui avea nevoie de el. Uneori, Giannis stătea pe o bancă, singur. Părea singuratic, introspectiv. Alteori, oamenii lăseau mâncare, haine, chiar bani pentru ca el să cumpere

lucruri.⁵³ Dar, cel mai adesea, era cu familia lui. La început lucrau aproape de cartierul lor. Mai târziu călătoreau împreună perioade mai lungi, uneori șapte zile la rând, poate două săptămâni la rând, în alte zone, în special în zone de suburbie, în toată Grecia.⁵⁴

Erau în mașină timp de cinci ore, zece ore, în perioada verilor.⁵⁵ Giannis privea pe geam și vedea zone despre care nu auzise niciodată. Apoi zăreau o plajă. În câte o după-amiază, stăteau pe nisip, la soare. Pur și simplu se relaxau câteva ore. Nu se gândeau la bani pentru câteva ore. Simțeau nisipul sub tălpi, săreau în apa rece și albastră. Se bălăceau și râdeau, iar apa strălucea într-un albastru-verzui puternic. Reușeau să se distreze. Să se elibereze.

Apoi mergeau în următorul sat, vindeau, dormeau. Călătoreau, vindeau, dormeau. La kilometri și kilometri depărtare. Călătoreau, vindeau, dormeau. Dar, chiar și cu aceste probleme, aveau parte de bucurii. Întotdeauna găseau bucurie în faptul că erau unul lângă celălalt.

025

Giannis voia să devină jucător profesionist de fotbal la vârsta de unsprezece ani, la fel ca unul dintre idoli săi, Thierry Henry, legendarul atacant francez.⁵⁶

Giannis voia, de asemenea, să fie ca tatăl lui. Să dribleze ca el. Să înscrie ca el. Să se miște ca el. Giannis era la fel de concentrat și de intens ca și tatăl lui, abordând meciurile amicale ca și cum ar fi fost adevărate competiții.

Așa era Charles. Îi învăța pe copii cum să-și folosească timpul la maximum, să profite de fiecare minut. „Asigură-te că lucrul căruia îi acorzi din timpul tău e ceva ce merită”, le spunea Charles. „Nu ar trebui să mai aștepți o zi în plus față de cât e necesar. Dacă poți să realizezi ceva astăzi, de ce să aștepți până mâine? Du-te și rezolvă treaba azi!”.

Charles îi împingea de la spate pe băieții să facă sport, nu doar pentru că el avusese o carieră în domeniu, ci și pentru a-i